

V dluzích se topíme často zbytečně

Dlužník v problémech by měl s věřitelem komunikovat. Mnohdy se tím předejde soudnímu vymáhání

Vladimír (70):

Před časem naletěl společnosti, které podepsal „nezávaznou objednávku“ na soutěž dodavatelů elektriny a plynu. Smlouvu dovezl kurýr a Vladimír vzhledem k časovému tlaku bohužel neměl čas si smlouvu detailně prostudovat. Po proměškané odvolací lhůtě se společnost ozvala s tím, že potřebuje dodat dokumenty. Pan Vladimír si však mezitím společnost vyhledal na internetu a podle recenzí zjistil, že nejde o seriózní podnik. Dokumenty tedy nedodal a se společností přestal komunikovat. Rodině o této situaci neřekl, protože se styděl, že takto naletěl. Po čase přišel dopis s vyjádřením, že musí do deseti dnů zaplatit pokutu 10 tisíc za nedodržení smluvních podmínek. Tolik peněz najednou pan Vladimír neměl a pokutu nezaplatil. Dlužná částka se nyní již několikanásobně zvýšila.

DAVID NOVOTNÝ

Pan Vladimír nakonec bohužel spadl do tzv. dluhové pasti. Zčásti proto, že naletěl, a hlavně z toho důvodu, že nechal všechno „plavat“ a svůj problém neřešil.

Dluhovou pastí se rozumí stav, kdy dlužník není schopen splácet své dluhy, neboť jeho výdaje přesahují jeho příjmy. Abychom se podobně nepříjemné situaci vyhnuli, musí být naše příjmy minimálně tak vysoké jako výdaje. V ideálním případě by příjmy měly výdaje převyšovat, abychom byli schopni vytvořit si finanční rezervy (úspory) pro případy jiných náhlých výdajů.

Předžalobní výzva

Jelikož však pan Vladimír nebyl schopen splácet dluhy, začal věřitel podle očekávání na něm požadovat svou pohledávku. Prvním krokem při vymáhání pohledávky je zaslání předžalobní výzvy dlužníkovi, v níž ho věřitel vyzve, aby splnil svůj dluh.

Dostanete-li se do podobné situace adresáta předžalobní výzvy i vy, nejprve si ujasněte, zda je věřitelem požadovaná pohledávka skutečně oprávněná. A pokud si nakonec jste vědomi toho, že máte vůči věřiteli neuhrazený dluh, doporučujeme vám bez zbytečného odkla-

Dluhovou pastí se rozumí stav, kdy dlužníkovy výdaje přesahují jeho příjmy

FOTO SHUTTERSTOCK

7. DÍL: Dluhová past v penzi

du věřitele kontaktovat a dluh v ideálním případě hned vyrovnat. Nemáte-li na to zaplatit dluh jednorázově, požádejte věřitele o jeho úhradu v měsíčních splátkách.

Každopádně je důležité s věřitelem komunikovat a problém řešit. Jen tak máte šanci předejít soudnímu vymáhání pohledávky, které by navíc mohlo váš dluh významně navýšit, neboť pak budete muset uhradit i náklady soudního řízení.

Pokud dluh po výzvě řádně a včas neuhradíte, má věřitel právo podat žalobu, popř. návrh na vydání platebního rozkazu, ve které se domáhá zaplacení pohle-

dávky. Soud na jejím základě zpravidla vydá platební rozkaz, neboť je schopen z doložených důkazů rozhodnout, zda pohledávka věřitele za dlužníkem skutečně existuje, či nikoli.

Pozor! Tady je důležité říci, že soud tak může učinit i bez nařízení ústního jednání, tudíž bez slyšení dlužníka (žalovaného). V platebním rozkazu vám soud jakožto žalovanému uloží, abyste do patnácti dnů od doručení platebního rozkazu uhradili žalobci (věřiteli) příslušnou pohledávku a náklady řízení, nebo abyste podali odpor.

O co jde?

Odpor je opravný prostředek, jehož podáním se ruší platební rozkaz v plném rozsahu a soud poté nařídí jednání. Odpor je nutné podat ve lhůtě patnácti dnů od doru-

čení platebního rozkazu. Podání odporu si jako skutečný dlužník dobře rozmyslete. Soudní řízení tím prodloužíte a dál navýšíte i náklady soudního řízení, které pak i s příslušným dluhem musíte zaplatit vy.

Naopak je velmi důležité, abyste podali odpor proti platebnímu rozkazu, který vám ukládá uhrazení neexistujícího dluhu, případně dluhu v jiné než skutečné výši. Pokud totiž odpor v takovém případě nepodáte, nabude platební rozkaz právní moci a již se proti povinnosti v něm uložené nebudete moci bránit. To znamená, že již nebudete moci namítnout, že věřitel na vás vymáhá něco, co mu nedlužíte.

Autor je právník. Pracuje v advokátní kanceláři Ródl & Partner, advokáti, s. r. o.

V DETAILU JE DŮLEŽITÉ SDĚLENÍ

V exekuci zaplatíte víc než jen dluh

Vymáhání pohledávky bývá zdlouhavé a nákladné. Na jeho konci dlužníkovi často nezbyvá nic jiného než uhradit podstatně vyšší částku, než činil jeho původní dluh.

Právě proto je nutné mít o veškerých závazcích přehled a plnit je řádně a včas. Jen tak lze předejít nepříjemnému vyvrcholení celého vymáhacího procesu – exekučnímu řízení.

K němu dochází zpravidla poté, co soud uloží žalovanému platební rozkaz splnění povinnosti a ten se proti tomuto rozhodnutí neodvolá nebo nepodá odpor (viz informace v horním článku).

Soudní rozhodnutí tímto nabude právní moci a po uplynutí lhůty pro dobrovolné plnění se stane vykonatelným. Jinými slovy to znamená, že povinnost uložená v platebním rozkazu již může být od jisté chvíle **vymáhána** v exekučním řízení.

Právě onen výraz „vymáhána“ je v tomto případě důležitý – v exekučním řízení už nemůžete vést s věřitelem spor o výši nebo existenci dluhu, o tom již předtím rozhodl soud.

Kolik peněz musí zůstat dlužníkovi v exekuci?

K zajištění životních potřeb musí každému dlužníkovi s exekuční srážkou zůstat tzv. **nezabavitelná částka**. Jde o částku z výdělků (ale i ze třeba starobního důchodu, neboť i ten podléhá exekuci), která osobě, vůči níž je vedena exekuce, nemůže být měsíčně zabavena. **Částku stanovují:** výše životního minima, normativní náklady na bydlení a počet osob, kterým je dlužník povinen poskytovat výživné.

Nezabavitelná částka **se navyšuje pravidelně** poměrným způsobem v souvislosti s tím, jak narůstají životní náklady. Po zvýšení životního minima se od dubna minimální výše nezabavitelné částky, již nesmí exekutor zabavit, pohybuje nad

osmi tisíci korunami. Její přesnou výši nyní mírně komplikuje rozpor mezi stanoviskem ministerstva spravedlnosti a postojem jednoho z krajských soudů, zda lze do nezabavitelné částky nově započítat i mimořádné navýšení normativních nákladů na bydlení vzhledem k zdražování energií.

Každopádně si lze nezávazně ilustrativně spočítat, kolik peněz zůstane dlužníkovi seniorovi po exekučních srážkách: **Důchodci s penzí ve výši 16 000 Kč** (žije s manželkou, ale již nevyživuje žádné dítě), smí od dubna exekutor celkem srazit 1644 Kč. Jinými slovy: zbylá částka **14 356 Kč** zůstává jako nezabavitelná. Na tu již exekutor sáhnout nesmí.

ním pohledávky z účtu peněžního ústavu (tedy srážkou z bankovního účtu) nebo také prodejem movitých a nemovitých věcí.

Exekuční řízení se zahajuje na návrh věřitele (**oprávněného**) ve chvíli, kdy tento návrh obdrží příslušný exekutor. A je jedno, kde sídlí. Je věcí věřitele, na kterého exekutora v zemi se obrátí. Není proto vůbec vyloučeno, že exekuce bude vedena třeba z Brna, ačkoli dlužník žije v Praze.

Samotný dlužník (**povinný**) je do celého procesu zasazen ve chvíli, kdy obdrží vyrozumění o zahájení exekuce. Od té chvíle nesmí (nerozhodl-li exekutor jinak) nijak nakládat se svým majetkem – s výjimkou uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost.

Spolu s vyrozuměním obdrží dlužník i výzvu, aby do třiceti dnů splnil vymáhanou povinnost – tedy aby dobrovolně splatil vymáhaný dluh i se zálohou na náklady exekuce. Teprve když tak ve zmíněné lhůtě neučiní, začíná samotný proces vymáhání dluhu.

Ve chvíli, kdy je pomocí exekuce pohledávka plně uhrazena, exekutorské oprávnění zaniká.

Předplatné seriálu si můžete objednat na tel. **225 555 533** nebo na webové stránce **www.lidovenoviny.cz/duchod**. V ceně je také přístup do digitálního archivu Lidových novin. O žádný díl tak nepřijdete.

NEZAPOMEŇTE

Podajte odpor proti platebnímu rozkazu, který vám ukládá uhrazení neexistujícího dluhu či dluhu v jiné než skutečné výši. Jinak nabude platební rozkaz právní moci a již se proti povinnosti v něm uložené nebudete moci bránit. Pak už nelze namítnout, že věřitel vymáhá něco, co nedlužíte.

”

DATA, FAKTA, INFORMACE

Desatero k půjčkám: jak si nezadělat na problém se splácením

1. Nenechte se zlákat první nabídkou, o níž uslyšíte.
2. Seznamte se se všemi náklady spojenými s půjčkou. Jen tak si uděláte obrázek o její výhodnosti.
3. Ujistěte se, že rozumíte všem smluvním a obchodním podmínkám.
4. Vždy dobře zvažte, zda půjčka vyřeší vaši momentální situaci nejlépe.
5. Jsou-li s poskytnutím půjčky spojeny další služby, vždy se informujte o jejich podmínkách.

6. U půjček s delší splatností si zjistěte, za jakých podmínek může být půjčka předčasně splacena.
7. Pozor na to, že nesplacené úvěry a půjčky se dědí. To znamená, že blízcí mohou v případě úmrtí toho, kdo si půjčil, zdědit dluhy a dluh na dědice přechází v plné výši.

8. Pamatujte, že neuvážené nákupy na dluh mohou už zadluženou rodinu přivést do stavu předlužení.
9. Pokud nastanou problémy se splácením, platí pravidlo, že čím dříve začnete svou špatnou finanční situaci řešit, tím větší šanci máte ji i úspěšně vyřešit.

10. Zapomeňte na vytloukání půjček, nesplácejte jednu půjčku půjčkou další.

Více informací na: **www.csob.cz/ebookseni**

Vytvořeno ve spolupráci:

Nezisková organizace Sue Ryder se již 24 let věnuje seniorům a jejich blízkým. Poradí a pomůže, když stáří začíná přinášet starosti. **www.sue-ryder.cz**

OBSAH SERIÁLU

1. Pá 29. 4. Příprava na důchod; **2. So 30. 4.** Spoříme v důchodu; **3. Po 2. 5.** Účet na internetu a v mobilu + půjčky v penzi; **4. Út 3. 5.** Šmejdi na internetu + obrana před podvodnými telefonáty; **5. St 4. 5.** Jak se zorientovat v systému sociální pomoci; **6. Čt 5. 5.** Práce v penzi + Diskriminace seniorů na pracovním trhu; **7. Pá 6. 5.** Dluhová past v penzi; **8. So 7. 5.** Insolvence a oddlužení v seniorském věku; **9. Po 9. 5.** Opatrovnictví – kdo se stará o nemocného seniora; **10. Út 10. 5.** Osobní údaje ve zdravotnictví – kdo smí znát seniorův stav; **11. St 11. 5.** Dědictví, kdo má na co nárok po seniorovi; **12. Čt 12. 5.** Závěť a darování